

Povijest hrvatskog karatea

A history of the croatian karate

Sadržaj:

- Povijest europskog karatea
- Povijest hrvatskog karatea

Povijest europskog karatea

Početak šezdesetih godina prošlog stoljeća karate vještina se je vježbala u Europi u okviru judo klubova. Prve karate-ke su podučavali japanski instruktori koji su u Europi boravili pod pokroviteljstvom Japanske karate federacije (Japan Karate Association).

U Francuskoj je 1961. godine osnovan prvi europski nacionalni savez (French Karate) koji je bio član francuske judo federacije (Judo Federation) a prvi predsjednik je bio Jacques Delcourt. Prvo međunarodno natjecanje održano je 1963. godine u Belgiji (Belgija, Francuska, Velika Britanija).

U Francuskoj je održan 15.12.1963. prvi europski karate kongres sa nazočnošću predstavnika sedam nacionalnih saveza: Italije, Belgije, Švicarske, Njemačke, Velike Britanije, Francuske i Španjolske. Na kongresu je odlučeno da se kontaktiraju nacionalne europske judo federacije u okviru kojih se je vježbao karate. Zauzet je stav da je unifikacija karate tehnika nemoguća te da se pitanje unifikacije sudačkih pravila koja su bila različita u nacionalnim savezima rješi na idućem kongresu.

Drugi europski karate kongres održan je u Parizu 24.05.1964. godine gdje su delegati za predsjednika izabrali Jacques Delcourt-a, te direktorij u sastavu: podpredsjednici Brief (Njemačka), Cherix (Švicarska), Fannoy (Belgija), tajnik Sebban (Francuska) i pomoćnik tajnika Goetz (Belgija). U sklopu kongresa održan je sudački tečaj pod vodstvom japanskih instruktora. Treći europski karate kongres održan je u Parizu 21.11.1965. godine na kojem je broj članova povećan na deset uključenjem delegata iz Jugoslavije, Austrije i Portugala. Tehnički savjetnik francuz Henry Plee izabrao je četiri japanska instruktora za savjetnike (Kono, Yamashima, Toyama i Suzuki). Prihvaćen je statut te je formirana Europska karate unija (EKU) te je na novim izborima za predsjednika izabran Jacques Delcourt i direktorij u sastavu: 1-podpredsjednik Fannoy (Belgija), 2-podpredsjednik Cherix (Švicarska), tajnik sa funkcijom blagajnika Sebban (Francuska) i pomoćnik tajnika Goetz (Belgija).

Na kongresu je donesen financijski plan i sudačka pravila te je odlučeno da se prvo europsko prvenstvo održi 07.05.1966. u Parizu (momčadsko natjecanje sa 5 natjecatelja + jedna rezerva i pojedinačno bez težinskih kategorija i sa maksimalnim brojem od 4 natjecatelja po nacionalnom savezu).

Prvi europski prvak 1966. bila je momčad Francuske koja je u finalu pobijedila Švicarsku. U finalu pojedinačnog natjecanja Baroux je pobijedio Sauvin-a (oba iz Francuske). Prvenstvo je obilovalo teškim povredama. Na kongresu je izabrana Sudačka komisija a za savjetnike su izabrani Suzuki i Mochizuki.

U Rimu je 1967. godine održan prvi međunarodni sudački seminar koji je trajao tjedan dana i na kojemu su usklađena sudačka pravila bazirana na pravlima JKA.

Drugo europsko prvenstvo održano je 05.05.1967. godine u Londonu, a na kongresu je odlučeno da se drugi međunarodni sudački seminar održi u Splitu 1968. godine.

U Parizu je 1968. godine održano treće europsko prvenstvo i 6 kongres EKU.

U Londonu je 1969. godine održano četvrto europsko prvenstvo i 7 kongres EKU.

Peto europsko prvenstvo održano je u Hamburgu 1970. godine i 8 kongres EKU na kojemu je prihvaćen repasažni sistem natjecanja i usvojene su težinske kategorije.

Iste godine prihvaćen je statut te je osnovana Svjetska karate unija (WKU) a prvo svjetsko prvenstvo održano je u Tokiju 10.10.1970. godine u apsolutnoj i ekipnoj skupini za muškarce. Prvo svjetsko prvenstvo po težinskim skupinama u borbama za muškarce i u katama pojedinačno za žene i muškarce je održano 1980. godine u Madridu.

Prvo svjetsko prvenstvo žena u borbama po težinskim skupinama je održano na Tajvanu 1982. godine.

U Sydney-u 1986. godine je održano prvo svjetsko prvenstvo u katama za ženske i muške ekipe.

U Grenadi (Španjolska) 1992. godine je održano prvo svjetsko prvenstvo u borbama za ženske ekipe.

Prvo svjetsko prvenstvo žena u otvorenoj skupini je održano 1996. godine u Sun City-u, South Africa.

Povijest hrvatskog karatea

U Zagrebu je 1951. godine osnovan Akademski jiu-do klub "Zagreb" u sklopu Sveučilišta u Zagrebu koji 1952. godine postaje članom Akademskog sportskog društva "Mladost" te mijenja ime u Akademski judo klub "Mladost" a 1957. godine osnovan je Judo klub "Kata".

Kao i u većini europskih klubova i u Akademskom judo klubu "Mladost" i u Judo klubu "Kata" se je vježbao karate a čiji članovi su bili Žarko Modrić, Berislav Jandrić, Emin Topić, Nikola Pečko, Željko Iljadica, Jadranko Jurjević itd.

Korejski trener Trin Tan Tana prvi je demonstrirao karate vještinu u Hrvatskoj 1960. godine u dvorani Akademskog judo kluba "Mladost" u Zagrebu.

Prvi japanski instruktor koji je održao seminar u Hrvatskoj bio je Tetsui Murakami 1964. godine a za njime su sljedili Yoshinao Nanbu (1967.), Tatstuo Mochizuki (1969.), Hanshi Chojiro Tani (1969. i 1970.), Yasuhiro Suzuki (1971.), Satoru Hanai (1972.), Taijji Kasse (1973.) itd.

Krajem 1966. godine osnovan je Karate klub "Lika".

Prvi hrvatski karate klubovi 1967. godine su udruženi u Karate odbor Hrvatske. Prvi predsjednik Karate odbora Hrvatske bio je Žarko Modrić.

Karate savez Hrvatske osnovan je 1970. godine a osnivačka skupština održana je u prostoriji Fakulteta za fizičku kulturu (sada Kineziološki fakultet) u Kačićevoj ulici u Zagrebu. Prvi predsjednik Karate saveza Hrvatske bio je Radomir Potrebić.

Karate savez Zagreba osnovan je 1972. godine a prvi predsjednik bio je Emin Topić.

Prva prvenstva Hrvatske i Jugoslavije održana su krajem šezdesetih godina u dvorani KUD "Kolo" na Trgu maršala Tita u Zagrebu u apsolutnoj skupini.

Prvo momčadsko natjecanje u Hrvatskoj održano je 1971. godine u Ogulinu. Pojedinačno Prvenstvo Hrvatske po težinskim skupinama i otvorenoj skupini održano je 1972. godine na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu i ŠD "Trešnjevka". Kasnije, natjecanja su održavana u ŠD "Dom športova".

Prvo juniorsko prvenstvo i prvo natjecanje žena u borbama održano je 1972. godine u dvorani Vojnog učilišta u Ilici u Zagrebu. Prvo natjecanje u katama održano je krajem sedamdesetih godina.

U Splitu je 1968. godine održano prvo međunarodno natjecanje "Kup Jadrana". U sklopu natjecanja je održan i drugi europski međunarodni sudački seminar (EKU) na kojemu su za sudačka zvanja položili Žarko Modrić, Emin Topić i Berislav Jandrić. Gost natjecanja bio je predsjednik Europske karate unije (EKU) Jacques Delcourt.

Reprezentacija Hrvatske imala je svoj prvi nastup u Zagrebu 1972. godine protiv reprezentacije Austrije. Tijekom sedamdesetih boje Hrvatske i Jugoslavije branili su Berislav Jandrić, Jadranko Jurjević, Franjo Mikulek, Željko Matić, Lovro Donatović, Radomir Potrebić, Vjekoslav Šafranić, Želimir Feitl, Nikola Kiseljak, Stjepan Čelan, Ilija Smoljenović, Nikola Putnik itd.

U Zagrebu je 1972. godine održan prvi republički sudački seminar na Fakultetu za fizičku kulturu a predavači su bili Berislav Jandrić i Radomir Potrebić.

Prvi momčadski prvaci Hrvatske bili su 1973. godine natjecatelji Karate kluba "Tempo". Prvaci drugog momčadskog prvenstva Hrvatske održanog u Varaždinu 1974. godine bili su natjecatelji Karate kluba "Polet".

Prvi trenerski seminar održan je na Badiji 1975. godine u organizaciji Fakulteta za fizičku kulturu iz Zagreba a prvo antropološko mjerenje, mjerenje snage, izdržljivosti i brzine hrvatskih reprezentativaca provedeno je na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu u Kačićevoj ulici 1974. godine.

Prvi nosioci DAN-ova, crnih pojaseva u Hrvatskoj bili su Žarko Modrić i Berislav Jandrić koji su kasnije dodijelili DAN-ove ostalim karatistima diljem Hrvatske.

Početak sedamdesetih godina dolazi do podjele u Europskoj karate federaciji. Dio nacionalnih saveza formira All Europe Karate Federation u kojoj dominantnu ulogu zadržavaju japanski instruktori Nakajama, Kasse, Kanazava, Chirai, Enoeda i Abe.

Karate savez Jugoslavije isključen je 1972. godine iz Europske karate unije tako da su 1973. godine na kongresu Sveeuropske karate federacije (All Europe Karate Federation) u Saarbrücken-u Berislav Jandrić i Jadranko Jurjević zastupali Karate savez Hrvatske i sudjelovali na međunarodnom trenerskom i sudačkom seminaru.

Karate savez Jugoslavije primljen je u članstvo EKU ponovno 1984. godine.

Od sredine sedamdesetih pa do kraja osamdesetih godina nastupili su crni dani za hrvatske karatiste. Dominantnu vlast u hrvatskom karateu imale su osobe koje su radile protiv interesa hrvatskog karatea, hrvatskih natjecatelja, sudaca i klubova. Formiran je i ilegalan savez. Osnivači ilegalnog saveza su bili disciplinski kažnjeni a neki su se prestali baviti karate sportom.

Početak domovinskog rata 1991. godine formiran je krizni stožer a za predsjednika novoimenovanog Hrvatskog karate saveza izabran je Branimir Kuleš.

Sljedila je borba za afirmaciju hrvatskog karatea u svijetu, jačanje hrvatske karate organizacije i izbacivanje iz te organizacije svih koji do 1991. nisu radili u interesu hrvatskog karatea.

Hrvatski karate savez primljen je u Europsku karate uniju 1992. godine u Nizozemskoj (Den Bosch) a u Svjetsku karate uniju (WKU) iste godine u Španjolskoj (Grenada).

U periodu od 1993. pa do 1995. godine Berislav Jandrić i Jadranko Jurjević na kongresima Europske karate unije (EKU) borili su se za ravnopravnost malih zemalja i protiv privatizacije unije od strane pojedinih europskih moćnika i zemalja.

Na Svjetskom kupu 1995. godine zbog incidenta kojega je izazvao Enver Idrizi i njegovi navijači Hrvatski karate savez je suspendiran na dvije godine.

Događaj su iskoristili pojedinci koji su u cilju vlastitog probitka za suspenziju proglasili isključivim krivcima tadašnje dužnosnike Hrvatskog karate saveza iako postoji službeni zapis o incidentu.

Na Izornoj skupštini Hrvatskog karate saveza krajem 1995. u Osijeku je izabrano novo vodstvo.

Prvi međunarodni sudački seminar u samostalnoj Hrvatskoj održan je 4. listopada 1996. u Samoboru. Voditelj seminara bio je gosp. Tommy Morris, predsjednik europske i svjetske sudačke organizacije (Referee Committee).

U Rijeci je 2004. godine održano Europsko kadetsko i juniorsko prvenstvo a u Zagrebu 2009. godine Europsko seniorsko prvenstvo.

Na kongresu Europske karate federacije (EKF) na Tenerifima 2005. godine Stjepan Čelan izabran je za člana Izvršnog odbora (EKF Directing Committee - Executive Board) a 2014. godine za tajnika Europske karate federacije.

Stjepan Čelan je 29. rujna 2018. podnio neopozivu ostavku na funkciju predsjednika Hrvatskog karate saveza.

Izvanredni Sabor Hrvatskog karate saveza održan je 2. studenog 2018. u Zagrebu a za predsjednika je izabran Davor Cipek. Izvanredni Sabor je također jednoglasnom odlukom prihvatio Izjavu o zaštiti prava sportaša i sportašica u karateu.

Od osamostaljenja Hrvatske do danas, karate je računajući europska i svjetska prvenstva najtrofejniji hrvatski šport.

Osobe koje su obnašale dužnost predsjednika:

Dr.sc. Berislav Jandrić, predsjednik Karate komisije unutar Judo saveza Hrvatske, 1965. - 1967.

Žarko Modrić, predsjednik Karate odbora Hrvatske, 1967. - 1970.

Dipl. ing. Radomir Potrebić, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1970. - 1972.

Dr.sc. Berislav Jandrić, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1972. - 1974.

Dipl.oec. Nikola Smoljenović, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1974. - 1975.

Dr.sc. Berislav Jandrić, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1975. - 1981.

Ivan Jarnjak, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1981. - 1982.

Dipl.iur. Dušan Petrovski, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1982. - 1985.

Dr. Marijan Mlinarić, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1985. - 1987.

Dr. Nikola Matijević, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1987. - 1989.

Ilija Smoljenović, predsjednik Karate saveza Hrvatske, 1989. - 1991.

Prof.dr. Branimir Kuleš, predsjednik Hrvatskog karate saveza, 1991. - 1995.

Stjepan Čelan, predsjednik Hrvatskog karate saveza, 1995. – 2018.

Davor Cipek, predsjednik Hrvatskog karate saveza, 2018. -